

8

23-2-70

424975

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Ερ. I, 8/1970

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

13-22 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *κ.υ.ε.λ.μ*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Ζ.ἐ.ν.θ.μ.*,
Νομοῦ *Ζ.α.ν.θ.μ.*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος
Πιερὸς Κούρενα..... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *κ.υ.ε.λ.μ*... *Ζ.ἐ.ν.θ.μ*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *6. μὲν.ε.*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Γρηγόριος Βορδούχας*
τοῦ Χαραλάμους.....
ἡλικία *58*..... γραμματικαὶ γνώσεις *α.τ. δημοτικῶν*
..... τόπος καταγωγῆς *Χανς. Θράκη*
Ἰμβρασοί.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Κυρίως αἱ Θρεϊναὶ... ἡρακλ. γ.α.ν.ο*
δ.ι.α... βοσκήν... ποιμνίων......
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ὡς χωριστὰ*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μόνας κλπ.
Εἰς χωρικοὺς καὶ εἰς κ.α. μ.α. μ.ο.α.σ.η.ρ.α. κ.ε.ε. μ.ο.ι.δ.η.τ.α.ς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ἦ. αἰ.ρ.α.ν.θ.α. ἀν.μ.ε. εἰς. κ.ο.ν. λ.α.τ.ε.ρ.α. μ.ε.τὰ. δ.ε.*
τὰ. δ.α.ν.κ.τ.α.ρ. τ.ο.ν. δ.ι.ε.μ.ο.ι.ρ.ά.ζ.ε.τ.α. ἀ.ν.α.λ.ό.γ.ω......

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *Μερικοί ασχολῶντο μόνον, μετέωροι ἄλλοι καί ἀσχολῶντο μετ' ἀμφοτέρων...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... *Ο.Χ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μέ ὁλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

Τσιφλικῶν καί... δυν. ὑπηρετοῦ... ἐν τῶν μοναδικῶν μονῶν... ἡγεμόνων καί ἄτομα καί... ἐλ. ἀνθρώπων...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

ἔχοντες δούλους... ἔχοντες... πτωχοί...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ... *Χρήματα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέμισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάζεσθαι ἐποχικῶς ἡγογχοῦντο ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἐλάμβαναν... χρήματα...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο... δούλοι ὑπὸ τῶν πλοῦτων καὶ χωρίῳ... ἡγογχοῦντο ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ*

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπηγάιναν δι' ἀμείρεσιν ἐργασίας ; ... *ἔχοντες... τσιφλικῶν καὶ (χωρίων καὶ μονῶν) τῶν... χειτονικῶν... χωρίων...*

β) Ἐπηγάιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... *Ν.Α.* ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Μόνον... καὶ οὐδὲν... ἐπὶ τῶν... ἐποχικῶς...*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

ἐλιπαίνοντο: α) με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.)
β) με φυτικὴν κόπρον (καλαμιάς, θάμνων κλπ.)
γ) με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.)
δ) με ὀργώμα (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.)

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . Δεκέμβριος 1922.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . Ἀπὸ τοῦ 1910. Ἐργασίαι τοῦ σιδηροῦν ἄροτρον.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; . Ἐργασίαι τοῦ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

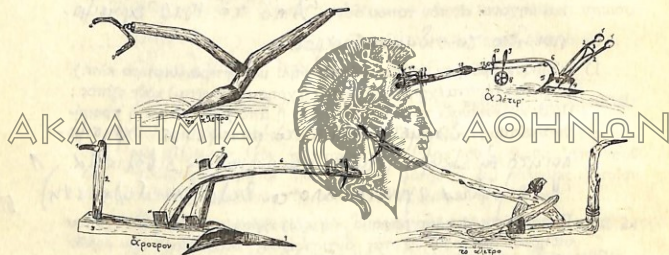
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) . Δεκέμβριος 1922.....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Δεκέμβριος 1922.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... Δέν. Νηήρ. χεν

5) Μηχανή ἀλωνισμού Δέν. ὑπὲρ. χαν

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον Εἰδ. μετρίκιοι. (ἀνθρωποι... πάλ. ἡγεῖραν. ἐκτελ. οὐριστοῦ. ἀπὸ τοῦ ἄλλου.) Ἐμμεστων
τὰ ζύγι. ν. ο. ἄροτρο. ἀπὸ ζύγι. πάλ. ἐμμεστων. ἡ-
νοί. κατ. ἀπὸ πὸ. δ. ἄσο.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <u>χειρολ. βύ</u>	6. ... <u>ὄκι</u>	11.
2. ... <u>??</u>	7. <u>καυρά</u>	12. <u>μεσοχέτης</u>
3. <u>Βάσις</u>	8. <u>φ. τ. ἐρ. ὄ</u>	13.
4. <u>ζύγι. φ.</u>	9. <u>ζ. κ. ἰ</u>	14. <u>μεσοχέτης</u>
5. ... <u>??</u>	10. <u>β. τ. φ. α</u>	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχθυογραφήσατε τὴν φωτογραφησάτε τοι ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

[illegible]

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Εἶναι... σχῆμα...

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου

Η το υπολογιστική ανάλυση του
συστήματος.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

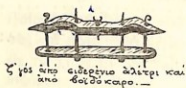
2. $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4, \alpha_5$

8) α) Διά τόν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. βαζ., ἵπποι, ὄνοι, βοῦβαλοι...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Πάντοτε. Ἐχρησιμοποιοῦντο δύο ζῶα.

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ἦταν. Ὁνομάζεται ἀναγκάκιον.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

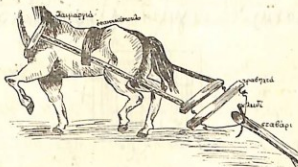
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. Εἰς τοὺς ἀναγκάκιον. Εἰς τοὺς ζεύλας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Λιχναί. Σιδερένιος.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Δὲν ἐχέμεν.

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας εἰς τὴν ἀροτρίαν· ὁρῶνται, ἀλλὰ ὅσοι ἔχουν, καὶ δούλου. ὁρῶνται. μὲν ἔχουν· οἱ γυναικὲς δὲ ἔχουν καὶ δούλους.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

ζεύξιμον εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μετὰ τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Στὰ βερβερικά. Ἐλνιό. χρῆσις βερβερικά*

αὐτοῦ, ἐνὶ ἐλ. τὴν σποράν. Ἐλβερ. αὐτοῦ...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Ἐλνιό. ὑπὲρ ἐνὶ βερβερικά. κατὰ μήνα. Ἰούνι οὐ
διὰ σποράν. ἐλνιό. Διὰ τὴν σποράν...*

*αὐτοῦ. Ἐλνιό. τρία ὀργώματα.
Διὰ εἰς αὐτὸν. Ἰδιαιτέρως ὀνομασίαν...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαυθίσστε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐλνιό. 3 ὀργώματα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐν τῷ δύο το. πολὺ χρόνια.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἀπὸ ἑνὸς καὶ ἑξ ὀργῶν. ὀργῶν. κατὰ το μαζουαρι καὶ τὸ ἐλνιό. ἔλνιό.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

*Χρησιμοποιοῦται. ὑπὲρ τὸ δισάκι...
... διὰ τὴν σποράν καὶ ὁ μαζουαρι...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ πτερὰ (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα
εἶχε τοποθετηθῇ ἐν τῷ ὑψοῦ τοῦ βουκέντρου.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

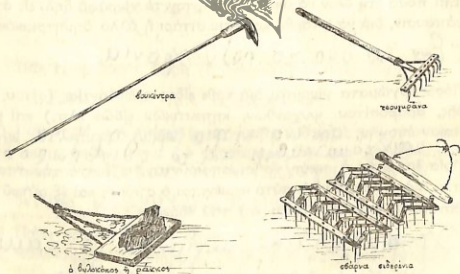
Γίνεται συνήθως σβάρνισμα
(ὑψοῦς ἐν τῷ φυλάκῳ).

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Γίνεται μὲ κασμά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπια κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

[illegible]

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανο καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

..... Δέν υπάρχουν κοινότητες μεταξύ εθνοτήτων.

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπο-
ραν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. Καλλιερгоία αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτοῦ σπορά

κατα σερ(ε)υλαμα). Ηπια το φινιρην?
?φινιο συνδισα... και βερνισμα.....

- 8) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούντο (ή εκκαλλιεργούνται) διά τροφάς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *κυρίως ἔδαφος*
καὶ ἄδυνατα καὶ πτωχὰ ἔδαφη

κα. 2. Σύνταξη και Πρωτόκολλο Εξάφου

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἡ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἡ, πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Ἐφ' ὧν ἐβόησαν οἱ κῆποι ἐν τῇ αὐτῇ ἐποχῇ...

κατά σειράν:

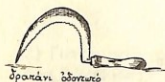
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μόνου με τὸ δρεπάνι. (τὴν ἰδέω).

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Διὰ ὑπομνήσεων ἄλλα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

Με κόσσες ἢ κατωσίρω.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἢ τοῦ ὀμαλῆ ἢ ὀδοντωτῆ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

... ἢ ἡ λεπίς ἢ τοῦ ὀμαλῆ καὶ ἢ τοῦ ὀδοντωτῆ.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

... ἢ ἡ τοῦ σιδήρου, ὀμαλῆ.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *ὁ εἰδυροὺχος τῶν χωρίων*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *μετὰ τὰς χεῖρας ἐχίνετο κοπή των δημητριακῶν κόνων ὅταν ἦτο ἀναρριπνὴ καὶ ἀνάρριπτο (κοπή) των ρεβιθιῶν τῆς ρόβης, τῆς φακῆς ἐχίνετο ἐπιζῶσις*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Περὶ τοῦ μῆκος τῆς λαβῆς καὶ τοῦ ἐδάφους*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς καὶ οἱ θεῶν τοῦ ἐδάφους καὶ χερόβολα*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὗρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τὰ χερόβολα τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, ὅπου, λείπονται χερίες καὶ ἀνὰ τὴν ἑκάστην διεύθυνσιν. τὰ σταχυῶν εὗρισκονται ὅλα πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

*... θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
... ἐπαγγελματίαι θεριστὰι ἐξ ἄλλου τόπου
... εἰς τὴν χώραν.*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκαπτήν (ξεκαπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

*... δι. θεριστὰι, ἡμείβο-
ντο με ἡμερομισθίον, ἀλλὰ καὶ μετὰ νομισμῶν.
(κουκουράν). Ἡ ἀμοιβή ἦταν πάντοτε ἐν χρ. καὶ
καὶ τὸ ἡμερομισθίον ἦτο πάντα μετὰ παροχῆς
φαγητοῦ.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*... μετὰ νομισμῶν. Ἡ ἀμοιβή ἦταν πάντοτε ἐν χρ. καὶ
καὶ τὸ ἡμερομισθίον ἦτο πάντα μετὰ παροχῆς
φαγητοῦ.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο προσοχὴ πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καὶ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

οὐκ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίδες, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

τοῦντο. οἱ χερίδες πολλὰ καὶ καὶ κατὰ τὴν ἐδεχοντο
 κάνα οἱ ἐργάται. οὐ εἶχε δούλικα. μόνο. καὶ δένει
 δ. εἰς αἰαί, πρὸς πρὸς. πρὸς. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 " εἰς αἰαί. " εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 ἐργάται. δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 " εἰς αἰαί. " εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δερμάτια συνεκεντρώνοντο. ἐξ ἐρισμένων μέρους
 τῶν ἀγρῶν. συνήδης. συνεκεντρώνοντο. 13. 1. 2. 21
 καὶ. " εἰς αἰαί. " εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ
 πρὸς. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ τῶν. δ. εἰς αἰαί. καὶ

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Μεχρι τὸ 1922 δὲν ἐγίνετο καλλιέργεια

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *ε.η. ? ε.ζ.α.μ.μ. ? ε.γ.ν.α. μ.ε. τ.α.η.α*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοὺς χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *ε.γ.ν.α. χ.ρ.α.ς*
μ.ο.ν. β.ι.ο.ν. ἡ σπορά ε.γ.ν.α. καὶ μ.ο.φ.ε.ι.ν. μ.γ.ν.α.
ε.ε.ο.λ.ε.α. μ.ι.μ.ο.α. σ.υ.μ.π.ρ.ώ.ν.ο.π.ο. ε.γ.τ.κ.ο.λ.ε.τ.α. (ε.γ.μ.α.λ.ι.θ.)
ο.ο.ν. ζ.μ.κ.λ.ν.ο.π.ο. καὶ κατ.ο.ν.ν. ? ε.ν.α.π.ο.δ.μ.ε.λ.ε.τ.ο.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *κ.α.τὰ λ.ο.ν.ι.α.ν. μ.η.ν.α. μ.ε.τ. μ.ο.σ.α.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . *κατὰ τὴν ζήρανσιγ... οὐδὲν...
 ἔρχαδιν. ἔχρησιμότητες, κατὰ τὸ... δεξιόν
 κυ...*

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*Συνκεντρώνοντο... εἰς τὸ ἄλῶνι... εἰς...
 ὁφειλόμεν. μέχρι... καὶ... ἄλῶνι... ἄλῶνι...*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *οὐκ ἔστι*

*ἔμαλτετο ἄλῶνι... ἡ τοποθέτησις... ἐχίνετο... εἰς...
 ὁφειλόμεν... οὐκ ἔστι... ἄλῶνι... ἄλῶνι... ἄλῶνι...*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλῶνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλῶνι; *ὕλη... ἄλῶνι... ἄλῶνι...*

ἄλῶνι... καὶ... ἄλῶνι... ἄλῶνι... ἄλῶνι... ἄλῶνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλῶνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *κατασκευάζετο... ἐξ...
 τοῦ χωρίου...*

τοῦ χωρίου...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

κάθε οἰκογένεια εἶχε τὸ δικό του ἄλωνα.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ἄρχεται.

ἀπὸ 20^{ης} Ιουλίου καὶ λήγει τέλη Σεπτεμβρίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ἔχιντο ἀπὸ κ.μ. εἰς

τὰ πόδια, ἐποστίζετο καὶ ἐκ συνθέσεως ἐπαφίετο

με στρογγυλὴν ἰδίαν, ἡ ἀσφαιρική. ὁ δασκωτὴς διὰ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ... καθαρισμός πόρων.

ὁρίστηκε, καὶ ἡ ἀσφαιρική με στρογγυλὴν ἰδίαν.
(ὡς εἰς ἄλλο)

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν γ.μ. προετοιμασία

ἔσκηλίζετο νὰ χίνετο εἰς 20^{ην} Ιουλίου. ὁ ἀλωνισμὸς
ἤρριξε ἀπόγευ. ἐπομένην 21^{ην} Ιουλίου καὶ ἤρριξε ὥρα 10

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

..... Δε γὰρ ἐχρησίσθησαν ἀλώνοι στυλοὶ
..... ἐχρησίσθησαν οἱ κτήτορες ἢ δούλοι
.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς ταῦτα καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
ωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιασθέντα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴ περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνθήσεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἄρα νὰ πῶτε...

... ἢ δουλκάνα. Ἐκ κατασκευῆς γιν. ο. ... καὶ ὁ ἐκδιδόν
τεχνίτης, τὸ σχῆμα, τὸν καὶ οἱ διαστάσεις, τὸν ἢ τὸ ἀνωτέρω
σχῆμα φέρει. Τὰ ἐπρομηθεύοντο ἀπ' αὐτῶν ΚΕΣΑΝΗ
ἔρχοντο ἢ ζεύγ. ἢ μὲν γὰρ καὶ καὶ ὡς τῶν... 1-2 ἄτομα
ἦσαν ὡς γὰρ νὰ πῶτε τὸ σιτάρι. Δι' ὅλα τὰ δημητριακά
ἔχρησιμονοεῖτο ἡ δουλκάνα. -

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

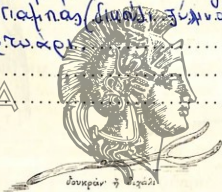
ἀρχίζει σελ. 10 τὸ πρωὶ καὶ τελειώνει
 συνήθως σελ. 4 τὸ ἀνάγεμα
 (Δεν ἐδιακόπηκε ἡ ἐργασία τὸ ἀλωνισμὸς
 τῆς ἡμέρας συνήθως, ἐξουθενώμενος οἱ
 καρνοί.....)

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἐχρησιμοποιεῖτο τὰ ἐξῆς ἐργαλεῖα:
 δίκρανι, δικράνι (δικράνι, ξύλον μετὰ δόντια).
 ξύλινο ξιφάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

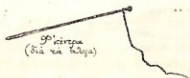
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

Μάλιστα διαρρίπτει γύρω εἰς τὸ
 ἀλώνι καὶ ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς
 ἀμύρας (στάχυς).....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἐκάρχε ἡ φ' κέντρα εἶχε μῆκος περίπου
 2 μέτρα ἐγγύς κορυφῆς, καρφεῖ
 ἦτο ἐν κρυνίᾳ

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... ? ἔλιντο πρῶσιμο... τοῦ ἀλωνιοῦ... καθ' ἡμέραν... ἤλωνιζετο μία στρώσις...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) ...λέν. λινιχέ. ἰλιχέ. ὀνέμα...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικαὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. ...ἀλωνιζέτο ὁ ἴδιος γεωργός καὶ μετ' αὐτοῦ ζῶα...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετ' αὐτοῦ καὶ μετ' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετ' ὀνδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετ' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). ...λέν. ἐχρησιμοποιοῦτο ἄλλος τρόπος διότι... ἦτο... καὶ ὁ κόπανος, ἢ παρακμή... ἦσαν... ἐχρησ...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων, κλπ.)... ? ἐ γ ί ν ε τ ο χ ρ ῆ σ ι ς μ ο ν ο ὡ ν σ υ .

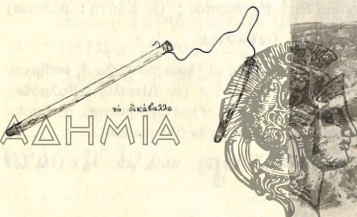
ἐπὶ τῆς βρύσης, ρεβιθίων, σὲ μὲν ἔξωθεν ποδοματρῶν...

κόπανος ἐτρογγυλός

ξύλο κοπανιστέον διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἐμποῦ δημητριακῶν...

τὸ ἀκάλυπτο

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

ὅχι.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1929. ἔην ἐφοικηθεὶς ἐν

πρόσωπον. ἔην ἐφοικηθεὶς ἐν 1929. ἔην ἐφοικηθεὶς ἐν
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι σταχύες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλῷ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Δέν. καὶ ἄρχε. οὐραμασία.....
Με. Γ.μ.ν.α.ρ. (3 λένι.ον). με. χιαφ.α. λένι.ον. με. ἔχι. δόσι.κ.
φ.ν.ν.ς. ἔχ.μ.ν.ς. καὶ. με. δι.μ.ρ.αν.ι.α

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσθαι τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Εἶχε. φ. ἡ. μα.*

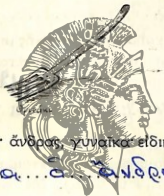
στραγγυλίου... Δέν. ? εὐμορφώμετο... τίλεται...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μ.δ. φ. κ. ν. α. ρ. (φ. λ. ἐν. ι. οὔ). καὶ μετὰ τοῦ χ. ι. α. η. α. ..

.. (ὡς εἶναι τοῦ φ. κ. ν. α. ρ. ι. οὔ. προεμφωμένης σελίδος.)..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Κατὰ... μ. ν. α. α. ... ε. ... ἄνδρα.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

? εἰς χαλκὸν... ὑπόσταλα... μετὰ... εὐσώνισμα... σέ...

εἰς διμῶν... εὐσώνισμα...

... Δέν. ? εὐσώνισμα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

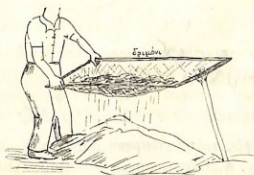
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (άνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Μ. ἔ. τὸ δριμόνι καὶ ἔρχας καὶ μετὰ
μέ. τὸ κόσκινον.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ άνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

καὶ τὰς ἀλλὰς ἐκείας, χτυποῦνται ποτὶ τὴν παρῶσαν φωτογραφίαν,
τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . . . ἀπεφαινοῦντο καὶ
ἀρχαῖοι ἀνδριανῶν μὲ σιμόνα . . . καὶ τῶν δίκριων
τοῦ ἀντιόχου . . . καὶ ἐν συντομίᾳ μὲ τὸ
νόμισμα, διὰ τὸ ν. ε. . . ἦσαν ὅμοια μὲ τὰ
τοῦ ἐμπεδοκλέους εἰκόνα . . .

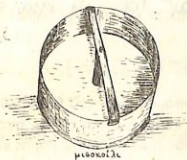
- τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. **Ὁταν ἐσταθῇ, σιμῶ-
νται πάλι σφόδρα. Δὲν ἐκινεῖται. νὰ χαρῶσται
σφόδρα. Ὁρᾷ ἐκινουμέναι. αἱ... αἱ ἐκινου-
μεναι αἱ ἐκινουμέναι ἐν ἡμέρᾳ τοῦ γεωργοῦ.**

- 258r

- Ἡ Ποία ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δέκατη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνῆθεια. Ἡ ῥηχοτο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας. Ἡ καταβολή.

Ἐγένετο κατ' αἰῶνα. Ὁ δεισιπύγῃ καὶ μετρίῳ ἐπιστάτῃ τὰ ἄλωνα
καὶ ἡ πόλις ἔτεκε δέμας. Ἐλέχθητο σινίκι, ἔχωρυσσε
1.2. ἡρίπον. οὐκ ἔδεξ. Ἡ ταν. χωρίων καὶ τὸ πνεύματι τοῦ αἵματος.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνατικό κλπ.

ὅσα κατ' οἶον.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . Μετὰ σινίκι καὶ ταν. ἐν μ. ε.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) ἀπὸ μετρίου οἰ. καὶ πό. τῆς

οἰκίας. ἐν μεγάλῃ χωρίσματα. πρὸς ἐξέχοντα χαμηλὰ κ.
(ἐν ἡλίῳ καὶ ἀνέμῳ. ἐκχωρίζω. στὰς τὰς ἐξέχοντα)...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

— 30 —

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

... Δέν. Π. Χε. Ἰδιαιτέρα. δ. νοήματα...

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Κυρίως ἡλικιωμένοι. καί δὲ ὁ νοικοκύρης. ἐσὼν...
... ἐπιστολῶν...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

... Κυρίως ἀπὸ τοὺς ἐγγύς. διὰ τὴν...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

... ἐχίναντο. μόνον. πηδήματα. χοροὶν. ἀποτίειδον...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Μόνος ἔχνηρος καὶ ἀνὰ ζ. ἡλ.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κυρία Λαίδη
Γεωργία Γεωργίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ξύλινον
ἀρότρον

8
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ξύλινον ἀρότρον
ὡς εἶναι γήμερον
ΑΘΗΝΩΝ

ὅν· ξυλίνου
ἀρότρου.

Ζυγός και βρό-
χος βάραν

$$\frac{8}{6}$$

Άγελάδες
Σουμπέρες
εις το λαρόν

Όμοιως.

γ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Με τις πρώτες βροχές του εθιμοπόρου τα πάντα είναι έτοιμα
 εν μέρος των γεωργών δια το ὄργωμα καὶ τὰ ἀργύρια. Τὸ ἄλλοτε
 τὸ ἐνί, ἡ σβάρα, ἡ σπαρτικὴ μηχανὴ καὶ καὶ ἡ γεωργικὴ
 ἔργαλειο ἀπὸ καιρὸ ἔχει ἐτοιμασθῆναι γιὰ τὴν καινοτέραν
 δουλειὰ πού το περιμένει.

Ὁ σπόρος ἔχει ἐτοιμασθῆναι, μαθησιδῆναι, γεμισθῆναι καὶ παραμένει
 στὸν σάμμοι ἐτοιμος γιὰ φύτευσι.

Μετά ἀπὸ μερικές βροχίδες ἡ γῆ καλῶς καὶ ἀρχίζει
 τὸ πανηγύρι τῶν χωρῶν. Τὸ πρωί-καρπία καὶ καὶ ἀπὸ
 φωνῆς καὶ σὲ λίγο βλέπεις μὲς μὲγαλὴ πορτὴ ἀπὸ βόδια
 κάρρα καὶ τοὺς γεωργούς το ἔχοντες ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ νὰ
 κατεβύνεσαι ἐν τὰ χωρῶν γῆν.

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ **ΑΘΗΝΑΝ**
 χωρῶν καὶ, ἔχουν κρεμάσει τὸν ἀνδριάντα «ταφάρι»
 σ' ἓνα δέντρο τοῦ χωραφιοῦ, ἔχουν στῆναι σὺν τοῦ
 σταῖνα μὲ τὸ νερό, γέβουν τὰ βόδια ἢ τὰ ἄλογα, μάνουν
 τὸ σταυρὸ τοῦ καὶ βάζουν προσιὰ γιὰ ὄργωμα.

Ὁ ἀνατέλων ἥλιος χροιάει τὸ νεοσκαμμένο
 χωρὶ καὶ ἀχνίζει ἀπὸ εὐχαρίστησιν. Τὸν ἀνέβαινε
 καὶ καὶ σὺν ὄμορφες βουνολαγνίς βλέπεις μόνον γεωργία
 γῆν καὶ τὸν γεωργὸν καὶ νηπαινοῦνται σὺν αὐτοῖς.
 Τὰ γῶν σέρνουν τὸ ἄλλοτε ἀποκακῶν καὶ δύνοντα
 ἐνύησι ἐτοιμοδανῶν.

Ἔτσι συνεχίζεται ἡ ἐργασία μέχρι τὸ μεσημέρι
 καὶ σταματᾷ γιὰ λίγο. Ὁ γεωργὸς ὅπως ἔχει ^{ἔχει} μαζὶ τὴν ἡμέραν
 τὸ φέρει τὸ παιδί του ἢ ἡ γυναῖκα του καὶ πίνει τὸ ἄριστόν
 νερό τοῦ καὶ τὴν «χοιρὴν» σὺν τοῦ δένδρου. Συναρτῶνται
 γιὰ λίγο καὶ ἐπανέρχεται νὰ πλέων καὶ νηπαινοῦνται.

μέχρι που ο ήλιος δά ζωοφυσίον στο αντικρινό βουνό.

Τότε τα πάντα σταματούν, κι αρχίζει η έπισηροφή στο χωριό για να επαναληφθούν τα ίδια την Άνοιξη και την Ξύλη μέχρι να τελειώσουν όλα τα χωράφια. Μετά όμως έχει πολλή δουλειά ο γεωργός.

Μόλις τελειώσει το όργωμα αρχίζει η πραγματική του πλέον και η γιγνή δουλειά, η σπορά.

Η σπορά κατά κανόνα γίνεται με το χέρι, ο σπόρος ετοποδεύεται σε δίσκους, το έλαιον στον ώμο και παίρνεται με το ένα χέρι το σποροθύρο με το γωνίο γρήγορ σπέρμα που δά έσπερνε.

Μετά αρχίζει πάλι το όργωμα για να συγκαλύψω ο σπόρος και να μην τον φάει τα πουλιά. Αφού τελειώσει η σπορά ε. βαρύνεται το χωράφι με μίσχους ή άλλα όπλα όταν το χωράφι έχει φάει τα πουλιά, με σιδερένια δίσκους ή το βαρύνει και λατομεί. Πάνω στη σελήνη συνήθως πολλές φορές και ο ίδιος για να σπείρουν τα σπόδια του χωράτου.

Στο τέλος, αφού ετελειώσε, το ε. βαρύνεται, έχωριζε το χωράφι σε σπορές με το χέρι με βαδίζοντας αλταμής για να βγαίνουν τα νερά έξω.

Πολλές βιβλικά είναι οι τροποποιήσεις που έγιναν. Η χρήση του σιδηρού άροτρου ήτο γνωστή από το 1910. Αργότερα κατά το έτος 1926 έγινε χρήση τρακτέρ ηρωτομόνου μορφή. Μετά τον πόλεμο και κατά το έτος 1950, άρχισε η χρήση τρακτέρ νωτέρων τύπων με έπωση και σπαστική μηχανή.

Μετά την σπορά και αφού το σιτάρι ξηλάνει, κατά μήνα Απρίλιος γίνεται το ε. βαρύνεται από τα μηχανήματα και επιβλαβή χόρτα, όσον φυσικά έλγαν σε μεγάλα ποσότητες και καθίσταντο επικίνδυνα δια την

ἀνάνησι τοῦ σεταριῶ. Ἡ χρῆσις τῶν γιγαντιοῦσαν φρενῶν
διὰ τοῦ γερασίου ἔρχισε ἀπὸ τοῦ ἔτου 1955-56.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ἀπὸ 15 καὶ μετὰ ἄρχισε ὁ
δερσιμός ὁ ὁποῖος μέχρι τοῦ ἔτου 1960 ἐγένετο μὲ τὰ
δρεπάνια, ἐδέντο ἐν δερσίαια καὶ εὐσεβάζετο ἐν θυμῶνι
συγγνώμῃ προσηύχοντο οὐρανῶ. Τὸ αὐθαίμα ἐν τῇ ἀλάνια
ἐποῦ ἦσαν καὶ οἱ θυμῶνι ἐγένετο κατ' ἀρχὰς μετὰ βοὶ δούρα
ἀρριότρα δὲ μὲ τραυτέρ.

Μέχρι τοῦ ἔτου 1960 τὸ εὐλύνισμα ἐγένετο εἰς μετὰ
θόδια, εἰς μετὰ τῇ ἀλάνιστικῇ μηχανῇ (κατόχῃ) ἡ χρῆσις τῇ
ἐποῦ χρονολογίται καὶ ἡρί τοῦ 1922 ἐν μεμνημένων ὅρων
περιπελάσει. Ἡ ἐπιζορῶντικὴ μηχανή (κορνίνα) ἐν ἐνκομῇ
ἐγένετο γνωστὴ ἀπὸ τοῦ 1958.

Μετὰ τῇ κορνίνα ὁ εὐλύνισμα ἐκτελεσθῆναι καὶ ἐκτελεσθῆναι
τὰ μὲτα. **ΔΕΛΤΑ ΗΜΙΑ** **ΑΘΗΝΩΝ**
Ἡ ἀποψήφισις ἐγένετο ἐν μὲτα ἐν κομῇ ἀρριότρας
ἀποψήφισις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν αἰοίβαν μετὰ πῶμα
καὶ κομῇ ἀρριότρας γιγνῇ ἐν τῇ ἐποῦ τοῦ ἔδαφους, κατὰ ὅρων
εἶναι τοιμετισσόμενοι. Ἐπίσης ἡ ἀποψήφισις ἐγένετο
καὶ γίνεσθαι ἀποψήφισις καὶ τῶρα ἐν μετὰ τῇ γιγνῇ ἀποψήφισις
καὶ ἀρριότρα ἀρριότρα.

Μετὰ προσοχῇ εἰδέντο, ὥστε νὰ μὲν φρενῶν ἀρριότρα
εἶδον σεταριῶ μετὰ τῇ ἔλῃ. Ἐπίσης κατὰ τῇ ἀποψήφισιν
ρίχνεται σὺν ἐιδεῇ, ἡ ὁποῖα προφύττει ἐν κομῇ
καὶ ἰδιώτερα καὶ οἱ τοῦ ἀποψήφισις γιγνῇ, ἡ ὁποῖα καὶ
μετὰ τῇ γιγνῇ.

Ἔτσι εἶναι ὁ γυμνασιεὺς εἰς τοῦ τοῦ.

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἐν τῇ κομῇ ἐν τῇ
ἀπὸ τοῦ Γρηγορίου Βορδῶνι ἐτῶν 58 γιγνῇ ἐν τῇ

Ἐδω ἔχματα ἀπὸ τοῦ 1922. κερταί ἐν τῷ χωρίῳ
Ἰμβρασοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης.

[Πέτρος κ. Γούρης, διδάσκαλος Ἡ αλληθὲ αὐτῆς ἐγένετο ἐν τῇ
13-22 Ἰαννουαρίου 1970].

Σ.Σ. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου ἔλαβον ἐκ ἀνατολικῆς Θράκης
ἔχματα ἐκ τῆς ἐδῶ τοῦ 1922. Ὅσοι ἐβρίσκον τὴν
ἀλβανικὴν γλῶσσαν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ πρώτῃ
παρτίδᾳ τῆς. διὰ τοῦτο οἱ πληροφορίες εἶναι ἑξῆς
διότι δὲν ἐγνώριζον τὴν ἑλληνικὴν πρὸ τοῦ 1922
καθίσταται πρὸς τοὺς γινώσκοντες ὅτι δὲν δύναται νὰ
νὰ αλληθὲν πληροφορίες ἐκ τῆς αὐτῆς αὐτοῦ ἀναφέρονται
ἐν τῷ ἐμπνευσμένῳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκδόσεως ἐκδόσαν τὴν ἀπὸ τῆς
διότι δὲν κατόρθωσαν νὰ ἀναπομνησθῶν πλήρως ἐν τῇ
αἰσθητικῇ σας, καὶ διότι δὲν ἴδωμεν νὰ ἀρβώσω
ἐν ὁρίῳ ἐν τῷ ἐξαιρετικῷ ἔργῳ σας.

Ὁ αὐτογράφος

Γούρης